

12.1.2008

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö

13.01.2008
ad 12.11.2007
Laro

OM 12/41/2007
OM004:00/2008

LAUSUNTO TYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ "KÄSITTELYN JOUTUISUUS HALLINNOSSA JA OIKEUSSUOJAKEINOT KÄSITTELYN VIIVÄSTYESSÄ"

Yleistä työryhmän ehdotuksista

Oikeusministeriö pyytää lausunnossaan ensinnäkin ottamaan kantaa työryhmän esittämiin ehdotuksiin. Väestörekisterikeskuksen näkemyksen mukaan pyrkimystä edistää käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeusturvaa käsittelyn viivästyessä voidaan pitää hyvänä.

Sääntelyn lisääminen ja oikeussuojakeinot eivät itsessään kuitenkaan varmista hyvää hallintoa ja sen joutuisuutta. Tärkeää hallintoasioiden käsittelyn joutuisuuden takaamisessa onkin se, että viranomaisille taataan toimintaansa varten riittävät voimavarat. Riittävillä voimavaroilla varmistetaan myös päätösten ja toiminnan laatua, joka vähentänee päätösten sisällöstä tehtäviä valituksia. On huomioitava, että resursseja tarvitaan työryhmän esittämän viivästysasioiden kiirehtimisvaatimusmenettelyn lisäksi myös työryhmämietinnössä viranomaisille ehdotetun käsittelyaikojen suunnittelun ja seuraamisvastuun toteuttamiseen. Ensisijaisesti hallinnon joutuisuus olisikin varmistettava tosiasiallisesti toimintaa tehostamalla ja hyvän hallinnon kokonaisvaltaisella kehittämisellä, esimerkiksi sähköistä asiointia edistämällä. Mikäli lisääntyvällä sääntelyllä ja uusilla oikeussuojakeinolla kohdennetaan julkishallinnon resursseja pois varsinaisesta viranomaisten perustehtävien mukaisesta toiminnasta, on tällä lisäsääntelyllä saatavan oikeusturvahyödyn oltava suhteellista siihen kuluviin voimavaroihin.

Väestörekisterikeskuksen toimialueelle kuuluvassa väestökirjahallinnossa ja varmennepalveluissa tehtävät hallintopäätökset ovat yhden asiaryhmän sisälläkin laajuudeltaan, sisällöltään ja päätöksen edellyttämän valmistelutyön osalta hyvin erilaisia, joten viranomaiselle ehdotettu velvollisuus asettaa kohtuullinen käsittelyaika käsittelemilleen asioille voi olla vaikea toteuttaa siten, että se riittävän yksiselitteisesti kuvastaisi kyseisen asiaryhmän tavanomaista asian käsittelyaikaa. Väestörekisterikeskuksen omassa toiminnassa riittävänä käsittelyn joutuisuuden takeena voidaankin pitää tulostavoitteiden mukaisia tai sisäisesti asetettuja palvelutavoitteita ja -lupauksia sekä yleistä hyvän hallinnon mukaista käsittelyn joutuisuusvaatimusta.

12.1.2008

Lisäksi Väestörekisterikeskus kiinnittää huomiota siihen, että työryhmämietinnössä ehdotetaan, että viranomaisen asettaman käsittelyajan kohtuullisuus yleisellä tasolla olisi ylempien hallintoviranomaisten ja ylimpien laillisuusvalvojien arvioitavissa. Jos tällainen säännös säädetään, on selkeästi määriteltävä, mitä tällaisella arvioinnilla tarkoitetaan. Lisäksi on huolehdittava siitä, että yleisen tason arviointeja tekevillä tahoilla on riittävä arvioinnin kohteena olevaa toimintaa koskeva asiantuntemus, jotta viranomaisten valtuutta määritellä itse omat kohtuulliset käsittelyaikansa ei vesitetä tai rajoiteta liikaa.

Erityislainsäädäntöä koskeva 1. kysymys

Toiseksi oikeusministeriö pyytää vastaamaan esitettyihin kolmeen erityislainsäädäntöä koskevaan kysymykseen. Väestörekisterikeskuksen hallinnonalalla on seuraavia kiinteää määräaika koskevia säännöksiä tai säännöksiä, joissa on muutoin säädetty asian käsittelyyn käytettävästä ajasta.

Keskeinen Väestörekisterikeskuksen toimintaa sääntelevä erityislaki on väestötietolaki (11.6.1993/507). Väestötietolain 38 §:ssä säädetään muiden viranomaisten ja yhteisöjen kuin Väestörekisterikeskuksen ja maistraattien osallistumisesta väestökirjanpidon tietopalveluun antamalla pykälässä erikseen mainituissa tapauksissa tietojen luovutusta koskeva hallintopäätös. Tähän tietojen luovuttamista koskevaan päätökseen voi väestötietolain 39 §:n mukaan vaatia kirjallisesti oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta tai yhteisöltä. Jollei se hyväksy oikaisuvaatimusta, sen tulee saattaa asia maistraatin käsiteltäväksi kahden viikon kuluessa oikaisuvaatimuksen saapumisesta. Väestötietolaissa ei ole muita käsittelyaika koskevia säännöksiä.

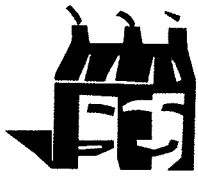
Väestötietojärjestelmän tietojen rekisteröintiin liittyvä kotikuntalain (11.3.1994/201) 9 §:n 1 momentin säännös velvoittaa toimivaltaisen maistraatin joko tekemään muuttoilmoituksen mukaiset merkinnät väestötietojärjestelmään tai pyytämään lisäselvitykset kolmen arkipäivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta. Väestötietoasetuksen (22.10.1993/886) 5a §:n 4 momentissa on terveydenhuollon toimintayksikölle ja ammattihenkilölle asetettu velvoite ilmoittaa syntyneestä lapsesta maistraatille viimeistään seuraavana päivänä syntymästä tai siitä, kun yksikölle tai ammattihenkilölle ilmoitettiin syntymästä.

Holhousasiainrekisterin pitämiseen liittyy holhoustoimiasetuksen (10.9.1999/889) 7 §:n säännös, jonka mukaan holhousviranomaisen on viipymättä ja viimeistään ilmoituksen saapumista seuraavana arkipäivänä huolehdittava 6 §:ssä tarkoitettua tuomioistuimen päätöstä koskevassa ilmoituksessa olevien tietojen merkitsemisestä holhousasioiden rekisteriin.

Nämä väestötietojärjestelmän tai holhousasiainrekisterin rekisterinpittoon liittyvät menettelysäännökset eivät koske asioita, joissa tehtäisiin varsinaisesti hallintopäätös, mutta tosiasiallisesti rekisterimerkinnän tekeminen voi vaikuttaa henkilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Tässä mielessä rekisteröintiin liittyvien asioiden joutuisa käsittely on henkilön oikeusturvan kannalta oleellista.

Henkilötielaissa (523/1999) on lisäksi rekisteröidyn tarkastusoikeuteen ja rekisterinpitäjän korjaamisveloitteeseen liittyviä säännöksiä, jotka sisältävät käsittelyyn käytettävää aikaa koskevia säännöksiä. Nämä säännökset tulevat usein sovellettavaksi

12.1.2008

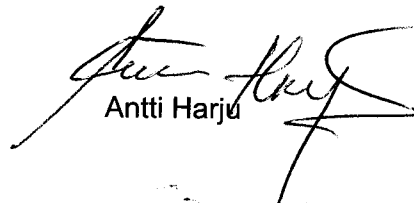
Väestörekisterikeskuksen hallinnonalalle kuuluvassa väestötietojärjestelmän ja holhousasiainrekisterin rekisterinpidossa.

Varmentajaa ja sähköistä asiointia koskevassa lainsäädännössä (laki sähköisistä allekirjoituksista 24.1.2003/14, laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 24.1.2003/13, väestötietolaki, henkilökorttilaki 28.7.1999/829, laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta 5.6.2002/458) ei säädetä Väestörekisterikeskuksen toimivaltaan liittyvien asioiden käsittelystä tietyn määräajan kuluessa tai näiden asioiden käsittelyyn käytettävästä ajasta.

Erityislainsäädäntöä koskevat 2. ja 3. kysymys

Väestörekisterikeskuksen hallinnonalalla ei ole erityislainsäädäntöä erityisistä menettelyistä niissä tilanteissa, joissa asian käsittely on viivästynyt.

Hallintojohtaja
ylijohtajan sijaisena

Antti Harju

Kehityspäällikkö

Sami Kivivasara

